

Tehničko i naučno pisanje

dr Jelena Graovac

Matematički fakultet
Univerzitet u Beogradu

Netikecija ili internet bonton

- Netikecija se može definisati kao skup neformalnih smernica za lepo ponašanje na internetu koje su razvili njegovi korisnici.
- To je ponašanje koje je u skladu sa društveno prihvatljivim normama
- Reč je nastala od engleske reči „net“ i francuske reči „etiquette“, što u prevodu znači karta ili ulaznica za pristup određenoj društvenoj mreži
- Napadanje, vređanje, upotreba pogrdnih imena pa čak i vulgarnosti, postale su česte pojave na internetu. Ovaj fenomen neprihvatljivog ponašanja dobio je ime „flejmovanje“, od engleske reči „flaming“

Netikecija - opšta pravila

- Trudite se da pišete kratko, ne samo zbog sebe već i zbog onog koji će da čita to što ste napisali
- U komunikaciji preko interneta, nemojte nikoga napadati niti vređati, posebno ne zbog nacionalne, rasne ili verske pripadnosti
- Vodite računa o autorskim pravima. Na primer, nemojte na svom sajtu koristiti materijal koji je zaštićen autorskim pravima
- Razmišljajte o zaštiti računara od virusa

Netikecija u imejl komunikaciji

- Trudite sa da uvek odgovorite na imejl poruku jer je to stvar učtivosti. Ukoliko niste u stanju da odmah odgovorite na neku važnu poruku, možete kratko da potvrdite da je poruka stigla i, uz izvinjenje, da obećate da ćete prvom prilikom poslati detaljniji odgovor. Pravilo koje važi na internetu je: „Bolje je odgovoriti brzo i nepotpuno, nego detaljno i sa zakašnjenjem.“
- Ne prosleđujete takozvana „lanac pisma“, na primer, poruke sreće i poruke koje obećavaju brzu zaradu. Nemojte da šaljete imejl poruke onima koji to možda ne žele
- Nemojte da šaljete neproverene datoteke koje su možda zaražene nekim virusom

Netikecija u imejl komunikaciji

- Nemojte da šalžete velike količine podataka ljudima koji ih od vas nisu tražili
- Obratite pažnju na način na koji se obraćate u poruci. U poslovnoj prepisci, ili ako se obraćate nekom koga ne poznajete, persiranje je obavezno
- Nemojte pisati tekst samo velikim slovima (koristite i mala) jer se to može smatrati vikanjem. Velika slova koriste samo kada je reč o nekom upozorenju ili želite da istaknete nešto što je posebno važno
- Potpišite se na kraju poruke

Pravilno pisanje imejl poruke profesoru

- Poželjno je imejl pisati sa fakultetske adrese (nalog@alas.matf.bg.ac.rs). Ukoliko pišete imejl sa neke druge adrese, neka ta adresa bude jednostavna, na primer, ime.prezime@gmail.com ili neka njena varijacija ako je ta imejl adresa zauzeta. Nemojte imejl slati sa adresa kao što su grobar_u_dusi@yahoo.com, strelac@gmail.com, cicamica@hotmail.com ili student_informatike@blokovi.net

Pravilno pisanje imejl poruke profesor

- U polje **To:** treba upisati imejl adresu glavnog primaoca poruke. U polje **Cc:** treba upisati imejl adrese sporednih primaoca poruke. Ako ih je više, treba ih razdvojiti zarezom. U polje **Bcc:** upisuju se adrese koje neće biti vidljive primaocima poruke navedenim u **To:** i **Cc:**. Imejlove šalžite na adrese profesora koje su istaknute na sajtu fakulteta, budući da su to njihove službene adrese. Vodite računa o tome da ispoštujete privatnost tuđih imejllova. Dakle, ako pišete poruku na više adresa, onda će svako od primaoca navedenih u **To:** i **Cc:** moći da vidi adrese ostalih primaoca. Kako bi ovo izbegli, dobro je da za primaoce formirate odgovarajuću grupu. Polje **Attach:** služi za priloge (datoteke koje se dodaju uz tekst poruke).

Pravilno pisanje imejl poruke profesoru

- Naslov poruke (polje subject) treba da sadrži jednu sažetu rečenicu koja opisuje suštinu poruke. Na primer, naslov poruke možete početi sa „Pitanje“ ili „Molba“ s tim što je potrebno dodati naziv predmeta na koji se pitanje ili molba odnosi. Ako šaljete seminarski rad onda naslov može biti „Seminarski rad iz predmeta Tehničko i naučno pisanje“. Naslov ne treba da sadrži smajlice, skraćénice tipa „pozz“, kao ni „oj“, „uf“, itd. Budite sigurni da ste napisali naslov. Ukoliko ne navedete naslov poruke, veoma lako Vaša poruka može da završi kao spam kod primaoca.

Pravilno pisanje imejl poruke profesoru

- Na samom početku poruke, izrazite poštovanje prema profesoru. Pisanje poruke započnite sa: „Poštovani profesore/profesorka,“ a zatim, u novom redu, nastavite tekst poruke. Ukoliko se obraćate asistentima koji su obično mlađe osobe, obraćanje može biti malo manje formalno ali u granicama pristojnosti
- Poruka treba da bude kratka i jasna, ton ljubazan uz obavezno persiranje profesoru. U ovom tipu komunikacije nemojte koristiti emotikone (na primer, smajlice)
- Ukoliko poruka ima priloge, to treba da naglasite u tekstu poruke, na primer, „U prilogu se nalazi seminarski rad“. Priloge imenujte adekvatno, na primer, „Ime_Prezime_Seminarski_rad_Naziv_predmeta“

Pravilno pisanje imejl poruke profesoru

- Iako je lepo kada prilikom pisanja ne koristite „očišanu“ ili „ćelavu“ latinicu, tu treba biti oprezan. Ono što Vi vidite kao č, ć, š, đ, nije sigurno da će tako videti i osoba koja prima imejl
- Za naglašavanje dela teksta zgodno je koristiti *zvezdicu* umesto **bold** ili *italic*, koje ne možemo koristiti u plain tekst porukama

Pravilno pisanje imejl poruke profesoru

- Na kraju poruke ne zaboravite potpis. Poruku koju pišete profesoru završite sa: „Srdačan pozdrav,“, „S potovanjem,“ ili „Unapred zahvalan/zahvalna,“, a u novom redu napišite Vaše ime, prezime i broj indeksa
- Vodite računa o pravopisnim greškama. Poruku zbog toga obavezno još jednom pročitajte pre slanja

Pitanja

- Šta je to „netikecija“?
- Šta je to „flejmovanje“?
- Koja su to opšta pravila netikecije?
- Koja su to pravila netikecije u imejl komunikaciji?